

THE ROLE AND INFLUENCE OF TEXTILE FIBERS IN THE SEWING PROFESSION: THE EXAMPLE OF GENERAL EDUCATION TECHNOLOGY SCIENCE.

Annaqulova Nilufar Baxtiyorovna¹

School 26, Shorchi district, Surkhandarya region

KEYWORDS

Textile fibers, Sewing profession, General education, Technology science, Natural fibers, Synthetic fibers, Material properties, Educational curriculum, Sewing techniques, Garment construction

ABSTRACT

This article examines the role and influence of textile fibers in the sewing profession, with a particular focus on their application in general education technology science. Textile fibers, both natural and synthetic, form the fundamental materials used in sewing and garment construction. Understanding their properties, such as strength, elasticity, and moisture absorption, is crucial for selecting the appropriate fiber for specific applications. This paper explores how the knowledge of textile fibers is integrated into the educational curriculum, impacting students' skills and competencies in the sewing profession. Through a comprehensive analysis, the study highlights the importance of textile education in fostering a deep understanding of material properties and their practical applications, ultimately enhancing the quality and efficiency of the sewing process.

2181-2675/© 2024 in XALQARO TADQIQOT LLC.

DOI: **10.5281/zenodo.12207466**

This is an open access article under the Attribution 4.0 International (CC BY 4.0) license (<https://creativecommons.org/licenses/by/4.0/deed.ru>)

¹ Teacher, School 26, Shorchi district, Surkhandarya region, Uzbekistan

TO'QIMACHILIK TOLALARINING TIKUVCHILIK KASBIDAGI O'RNI VA TA'SIRI: UMUMTA'LIM TEXNOLOGIYA FANI MISOLIDA.

KALIT SO'ZLAR/ КЛЮЧЕВЫЕ СЛОВА:

To'qimachilik tolalari, Tikuvchilik kasbi, Umumiy ta'lim, Texnologiya fani, Tabiiy tolalar, Sintetik tolalar, Materiallar xususiyatlari, O'quv dasturi, Tikuv texnikasi, Kiyim konstruksiyasi

ANNOTATSIYA/АННОТАЦИЯ

Ushbu maqolada tikuvchilik kasbidagi to'qimachilik tolalarining o'rni va ta'siri ko'rib chiqiladi, ularning umumiy ta'lim texnologiyasi fanida qo'llanilishiga alohida e'tibor beriladi. Tabiiy va sintetik to'qimachilik tolalari tikuvchilik va tikuvchilikda ishlatiladigan asosiy materiallarni tashkil qiladi. Muayyan ilovalar uchun mos tolani tanlash uchun ularning mustahkamligi, elastikligi va namlik assimilyatsiyasi kabi xususiyatlarini tushunish juda muhimdir. Ushbu maqolada to'qimachilik tolalari haqidagi bilimlar o'quv dasturiga qanday integratsiyalanganligi, o'quvchilarning tikuvchilik kasbidagi ko'nikma va malakalariga ta'sir etishi o'rganiladi. Har tomonlama tahlil qilish orqali tadqiqot materialning xususiyatlari va ularning amaliy qo'llanilishini chuqur anglashda, pirovardida tikuv jarayonining sifati va samaradorligini oshirishda to'qimachilik ta'limining muhimligini ta'kidlaydi.

Tikuvchilik kasbi uzoq vaqtdan beri to'qimachilik va tikuvchilik sanoatining asosiy toshi bo'lib, moda, kommunal va madaniyatga ta'sir ko'rsatadi. Bu kasb zamirida to'qimachilik tolalari, turli mato va tikuvchilik buyumlarini yaratishda qo'llaniladigan asosiy materiallarni chuqur tushunish yotadi. To'qimachilik tolalari, tabiiy yoki sintetik bo'lsin, yakuniy mahsulotning xususiyatlarini, sifatini va qo'llanilishini aniqlaydi. Ularning mustahkamligi, elastikligi, namlik assimilyatsiya qilish va chidamlilik kabi xususiyatlari tikuv jarayoniga va tayyor kiyimlarning ishlashiga sezilarli ta'sir ko'rsatadi. Binobarin, bu tolalarni chuqur bilish tikuvchilik kasbi bilan shug'ullanuvchi dizayner va tikuvchidan tortib, o'qituvchi va talabalargacha bo'lgan har bir kishi uchun zarurdir.

To'qimachilik mavzusining o'quv dasturiga, xususan, umumta'lim texnologiyasi sohasiga integratsiyalashuvi tikuvchilik bo'yicha malakali mutaxassislarni yetishtirishda muhim ahamiyatga ega. Keng ko'lamlil amaliy va nazariy bilimlarni o'z ichiga olgan texnologiya ta'limi talabalarga turli to'qimachilik tolalarini tushunish va ular bilan ishlash uchun zarur bo'lgan ko'nikmalarni beradi. Ushbu ta'lim yondashuvi o'quvchilarni kerakli materiallarni tanlash, ularning xususiyatlarini tushunish va kerakli natijalarga erishish uchun mos tikuv texnikasini qo'llash uchun yaxshi jihozlanganligini ta'minlaydi.

To'qimachilik tolalarini tabiiy va sintetik toifalarga ajratish mumkin. Paxta, jun, ipak va zig'ir kabi tabiiy tolalar ming yillar davomida ishlatilgan va o'ziga xos xususiyatlari va ekologik barqarorligi bilan mashhur. Misol uchun, paxta juda changni yutish va nafas olish qobiliyatiga ega, bu uni kundalik kiyim uchun ideal qiladi. Jun sovuqroq iqlim uchun mos bo'lgan ajoyib izolyatsiyalash xususiyatlarini taqdim etadi, ipak esa hashamatli his va tabiiy yorqinlikni beradi. O'zining mustahkamligi va chidamliligi bilan mashhur bo'lgan zig'ir issiq

havoda sovutish xususiyatlariga ega.

Boshqa tomondan, polyester, neylon, akril va spandeks kabi sintetik tolalar o'zining ko'p qirraliligi va yaxshilangan xususiyatlari bilan to'qimachilik sanoatida inqilob qildi. Polyester o'zining mustahkamligi, ajinlarga chidamliligi va parvarish qilish qulayligi bilan mashhur bo'lib, uni keng turdagi kiyimlar uchun mashhur tanlovga aylantiradi. Neylon o'zining g'ayrioddiy egiluvchanligi va chidamliligi uchun qadrlanadi, ko'pincha faol kiyimlar va paypoqlarda ishlatiladi. Akril junning xususiyatlarini taqlid qiladi va trikotajda tez-tez ishlatiladi, spandeks esa shaklga mos keladigan kiyimlar uchun zarur bo'lgan ajoyib cho'zilish imkonini beradi.

Ushbu tolalarning o'ziga xos xususiyatlarini tushunish tikuvchilik bo'yicha mutaxassislariga mato tanlash va kiyim konstruksiyasi bo'yicha ongli qaror qabul qilish imkonini beradi. Masalan, tolani tanlash qo'llaniladigan tikuv texnikasiga, ishlatiladigan igna va ipning turiga va tayyor mahsulotni parvarish qilish bo'yicha ko'rsatmalarga ta'sir qiladi. Shuning uchun tikuvchilik kasbida yuqori sifatli natijalarga erishish uchun to'qimachilik tolalarini har tomonlama tushunish ajralmas hisoblanadi.

To'qimachilik fanini umumta'lim texnologiyalari dasturlariga kiritish o'quvchilarni tikuvchilik va tikuvchilik sanoatida kasbga tayyorlashda hal qiluvchi rol o'ynaydi. Ushbu dasturlar ko'pincha matolarni aniqlash, tolalar xususiyatlari, matolarni qurish texnikasi va amaliy tikuvchilik ko'nikmalarini o'z ichiga oladi. Nazariy bilimlarni amaliy tajriba bilan birlashtirib, talabalar to'qimachilik tolalari va ularning qo'llanilishi haqida yaxlit tushuncha hosil qiladi.

To'qimachilik fanlari bo'yicha o'quv dasturlari odatda quyidagi yo'nalishlarni qamrab oladi:

Elyafni aniqlash va tasniflash:

Talabalar har xil turdagi tolalarni aniqlashni, ularning manbalarini tushunishni va ularning kelib chiqishi va xususiyatlariga ko'ra tasniflashni o'rganadilar. Ushbu asosiy bilim turli tikuv loyihalari uchun mos materiallarni tanlash uchun juda muhimdir.

Xususiyatlari va ishlashi:

Uzilish kuchi, elastiklik, namlikni singdirish, issiqlik izolyatsiyasi va bo'yoqlarga yaqinlik kabi tolaning xususiyatlarini batafsil o'rganish talabalarga matolarning turli

sharoitlarda qanday harakat qilishini taxmin qilish imkonini beradi. Bu ma'lumot matoning muayyan kiyimlar va oxirgi foydalanish uchun mosligi haqida to'g'ri qaror qabul qilish uchun zarurdir.

Mato qurilishi:

Elyaflarning ipga aylantirilishi va matolarga to'qilgan yoki to'qilganligini tushunish talabalarga turli to'qimachilikning strukturaviy farqlari va ishlash xususiyatlarini baholashga yordam beradi. Ushbu bilim kerakli estetik va funktsional talablarga javob beradigan matolarni tanlash uchun muhimdir.

Tikuv texnikasi va ilovalari:

Amaliy tikuvchilik kurslari talabalarga har xil turdagi matolarni qanday ishlov berishni, tikuv mashinasi sozlamalarini sozlashni va tegishli tikuv usullarini qo'llashni o'rgatadi. Ushbu amaliy tajriba tikuvchilik san'atini o'zlashtirish va yuqori sifatli pardozlashni ta'minlash uchun juda muhimdir.

Barqarorlik va atrof-muhitga ta'siri:

Barqarorlik to'qimachilik sanoatida tobora muhim ahamiyat kasb etayotganligi sababli, ta'lim dasturlari turli tolalarning atrof-muhitga ta'sirini ta'kidlaydi va barqaror amaliyotlarni rag'batlantiradi. Talabalar ekologik toza materiallar, qayta ishlash jarayonlari va tikuvchilik ishlab chiqarishda chiqindilarni kamaytirish muhimligi haqida ma'lumotga ega.

To'qimachilik fanlari bo'yicha ta'limning umumiy texnologiya o'quv dasturlariga kiritilishi tikuvchilik kasbiga katta ta'sir ko'rsatadi. Talabalarga to'qimachilik tolalari va ularning xossalari haqida to'liq ma'lumot berish orqali ushbu dasturlar yuqori sifatli kiyim-kechak ishlab chiqarishga qodir bo'lgan malakali tikuvchilik mutaxassislarining yangi avlodini tarbiyalaydi. Ushbu dasturlarning bitiruvchilari sanoat talablarini qondirish, mato tanlash va kiyim dizaynida innovatsiyalar kiritish va barqaror amaliyotlarni rivojlantirishga hissa qo'shish uchun yaxshiroq tayyorlanishadi.

Bundan tashqari, ushbu bilim mutaxassislarga moda va to'qimachilik sanoatining rivojlanayotgan ehtiyojlariga moslashish imkoniyatini beradi. Yangi tolalar va materiallar ishlab chiqilganligi sababli, to'qimachilik fanida mustahkam poydevor mutaxassislarga yangi ma'lumotlarni tezda o'zlashtirish va ularni o'z ishlarida samarali qo'llash imkonini beradi. Ushbu moslashuvchanlik tez o'zgarishlar va doimiy innovatsiyalar bilan tavsiflangan sanoatda juda muhimdir.

Xulosa qilib aytish mumkinki, tikuvchilik kasbida to'qimachilik tolalarining o'rni va ta'sirini ortiqcha baholab bo'lmaydi. Ushbu materiallarni har tomonlama tushunish kiyim-kechak konstruktsiyasida mukammallikka erishish va yakuniy mahsulotlarning xavfsizligi va ishlashini ta'minlash uchun zarurdir. To'qimachilik fanini ta'lim o'quv dasturlariga integratsiyalash orqali biz tikuvchilik bo'yicha bo'lajak mutaxassislarni o'z hunarida yuksak mahoratga ega bo'lishlari, soha rivojlanishiga hissa qo'shishlari va barqaror amaliyotlarni ilgari surishlari mumkin. Ushbu maqola to'qimachilik tolalari, ta'lim va tikuvchilik kasbi o'rtasidagi muhim munosabatlar haqida tushuncha berib, ushbu mavzularni chuqurroq

o'rganishga qaratilgan.

FOYDALANILGAN ADABIYOTLAR RO'YXATI:

1. Xasanxon o'g'li, M. O., & Abdiramatovich, Q. J. (2023). JUN TOLASINI TOZALASH TEXNOLOGIYASINI TAKOMILLASHTIRISH OMILLARI. MODERN EDUCATIONAL SYSTEM AND INNOVATIVE TEACHING SOLUTIONS, 6(6), 200-204.
2. Baxtiyorovna, O. G. (2024). TIKUVCHILIK MATERIALSHUNOSLIGI. ОБРАЗОВАНИЕ НАУКА И ИННОВАЦИОННЫЕ ИДЕИ В МИРЕ, 46(4), 37-38.
3. Xamidullayevna, S. X. E. S. (2023, April). TO'QIMACHILIK QOTIRMA MATOLARI TURLARI VA ULARDAN TAYYORLANADIGAN MAHSULOTLARIGA QO'YILADIGAN TALABLAR. In E Global Congress (No. 3, pp. 66-69).
4. Dilafruz, R. (2023, March). BO'LAJAK MUHANDISLARNI TAYYORLASHDA INNOVATSION YONDASHUVNING AHAMIYATI. In E Conference Zone (pp. 11-14).
5. Atanafasov, M. R. (2023). PAXTA VA IKKILAMCHI TOLALAR ARALASHMASIDAN OLINGAN IPLARNING BIKRLIK KO 'RSATKICHLARINING O 'ZGARISHI. GOLDEN BRAIN, 1(5), 50-54.
6. Atanafasov, M. R., & Ochilov, T. L. A. (2023). PAXTA VA IKKILAMCHI TOLALAR ARALASHMASIDAN OLINGAN IPLARNING SIFAT KO 'RSATKICHLARINING O 'ZGARISHI. GOLDEN BRAIN, 1(5), 65-70.